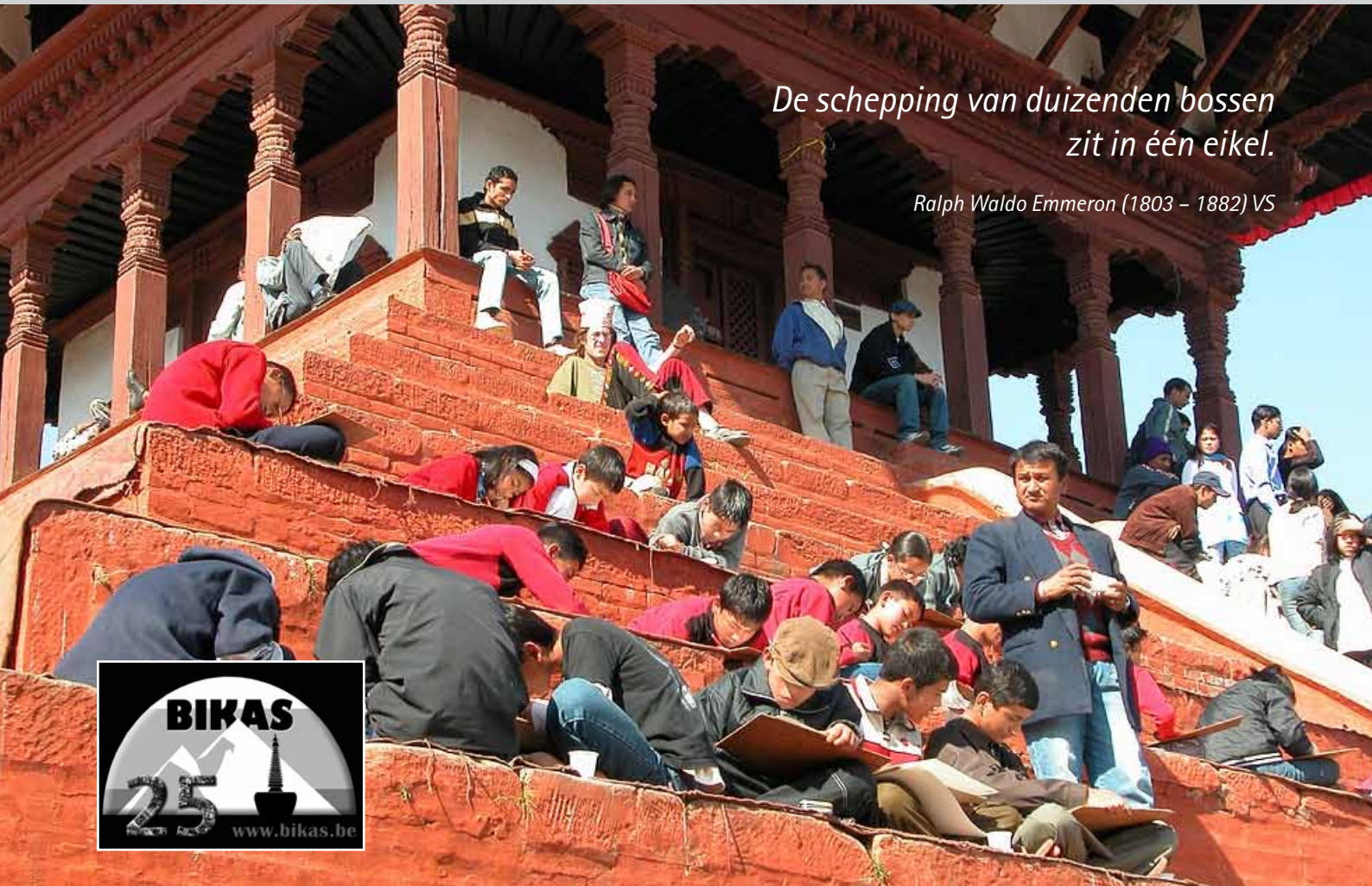

BIKAS

FOCUS OP NEPAL

Tijdschrift voor ontwikkelingssamenwerking in Nepal
Driemaandelijks tijdschrift van BIKAS Association v.z.w.
Vol.25, n°4 – oktober / november / december 2014
Afgiftekantoor 2600 Berchem 1-2 Afd. – Erkenning : P206908

*De schepping van duizenden bossen
zit in één eikel.*

Ralph Waldo Emmeron (1803 – 1882) VS

NEPALDAG IN LEUVEN, 25 JAAR BIKAS IN DE KIJKER

Op 27 september 2014 vond onze lang aangekondigde Bikas Nepaldag plaats op de mooie locatie van het Provinciehuis in Leuven. Deze dag gold meteen als aftrap van een feestelijk jaar ter gelegenheid van onze 25e verjaardag. Met meer dan 120 Nepalliefhebbers die langskwamen, mogen we gerust van een succes spreken. De aanwezigheid van zowel oud-leden als nieuwe geïnteresseerden deed ons veel plezier.

De dag begon reeds voortreffelijk met de opening van een reizende fototentoonstelling waarin we aan de hand van 25 exemplarische projecten de 25 jarige werking van Bikas belichtten.

De opener kwam van één van de stichtende leden, Peter David. Hij schetste de evolutie die Nepal, Bikas en de Belgisch-Nepalese relaties de laatste 25 jaar kende. Nepal met bijna een verdubbeling van de bevolking, van koninkrijk tot republiek, van moreel conservatieve samenleving tot een samenleving die het derde gender erkent. Bikas met een ledenwerking die ooit groeide tot 1.000 leden naar een nog meer projectgerichte werking; de Belgisch-Nepalese relaties waarbij Bikas in zijn eerste jaar alle Nepalezen samenbracht, dat waren er 24, tot een 10.000 man- en vrouwsterke hard werkende Nepalese gemeenschap nu in België.

ONZE PROJECTEN

Het mooie Nepal werd geschetst aan de hand van zijn volkslied. De kern van de werking van Bikas werd op zijn beurt geduid met het woord 'gemeenschapsgebeuren', zowel hier in België bij de vele jarenlange geëngageerde medewerkers als bij de lokale Nepalese bevolkingsgroepen die telkenmale de handen in elkaar slaan om te werken aan hun eigen toekomst.

Milieu ligt veel van onze leden nauw aan het hart en omdat Nepal met zijn prachtige fauna en flora zeer kwetsbaar is, was een boeiende voordracht over cleaning expeditions in het Himalaya gebergte wel op zijn plaats. De Himalaya is een trekpleister voor duizenden toeristen uit de hele wereld, maar dit 'massa'-toerisme stelt het gebergte ook bloot aan grote vervuiling. Hans Logghe sprak ons toe in naam van zijn neef en expeditieleider Dawa Sherpa.

Liesbeth Vranken lichtte één van onze meeste recente projecten toe: het ezelspad, een project dat zijzelf bezocht. De aanleiding voor dit bezoek was het enthousiasme dat gegroeid was tijdens het uitschrijven van een lesproject over Nepal en het ezelspad in Kalipul. Ze lichtte het creatieve lesproject toe dat ze samen met medestudenten uit de lerarenopleiding had gemaakt. Alle aanwezigen werden dan ook getest op hun Nepalkennis via de vragen van een Trivial Pursuit waarna ze de winnaars verraste met een klein geschenk. Het lesproject moet ook dienen als kapstok om in scholen en organisaties fondsen te werven voor de verdere noodzakelijke uitbreiding van het pad, die nodig is in de richting van de school. Meer hierover vindt u in het tijdschrift in het artikel over het creatieve lesproject.

Als laatste thema voor deze schitterende dag zijn we terug gegaan naar de 'roots' van Bikas: de bergsport. Bikas is immers ontstaan nadat enkele vrijwilligers de handen in elkaar hadden geslagen om iets te doen voor Nepal. Onder hen bevonden zich meerdere bergsporters die reeds enkele trekkings en beklimmingen op hun actief hadden. Zowel Walter De Bruyne met zijn film over de Langtang trektocht als Jean-Luc Fohal met zijn schitterende reportage over zijn succesvolle beklimming van de Manaslu, wisten de aanwezigen op het puntje van de stoel te houden.

Deze geslaagde dag bood voldoende voer voor een goede discussie tijdens de afsluitende receptie.

De zin die geprojecteerd werd bij het begin van deze Bikas-Nepaldag was tevens de slotzin van het eerste tijdschriftnummer ooit van Bikas. En daarmee willen we nu ook eindigen, een slagzin die nu nog van kracht is voor de Bikasleden: *'Nepal is er niet om door jou veranderd te worden maar om jou te veranderen.'*

Foto: Tshering Doma Soetewey

EVEN GRASDUINEN IN HET VERLEDEN

Tijdens de Bikasdag in Leuven werden 25 projecten van Bikas aan de hand van een fototentoonstelling voorgesteld aan het publiek. Deze expo zal in de loop van het feestjaar '25 jaar Bikas' het land rondreizen.

Bikas zet zich in voor ontwikkelingsprojecten met een hoge toegevoegde waarde. Het zijn veelal microprojecten die vooral vrouwen, kinderen en plattelandsbewoners ten goede komen. De lokale gemeenschappen participeren steeds in de ontwikkeling, medefinanciering, uitvoering en opvolging van de projecten. Bikas werkt met lokale ngo's en plaatselijke projectcomités. De vereniging en de leden staan in voor de gedeeltelijke financiering en de begeleiding van de projecten.

Ook het tijdschrift is een dankbaar medium om onze projecten uit het verleden nog eens in de kijker te zetten. We starten met de allereerste projecten.

WATERPROJECT KHMJUNG, IN HET NOORDEN VAN NEPAL

Khumjung is een sherpadorp dat ligt boven Namche Bazaar, op de Everestroute. De oostelijke kant van het dorp met zowat 7 000 inwoners werd van water voorzien. Het water wordt afgetapt van een hoger gelegen gletsjer.

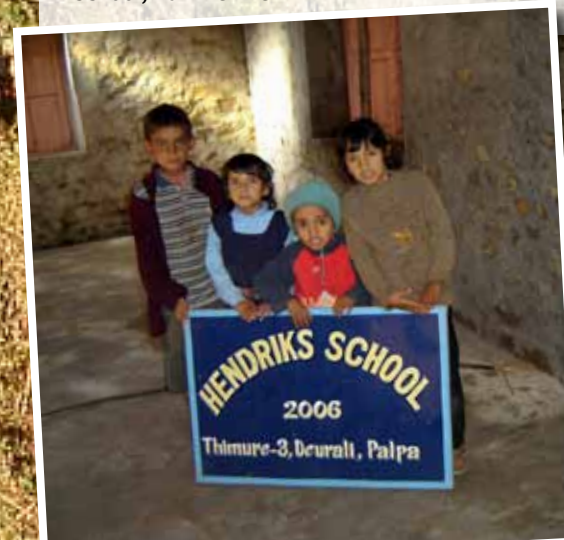

BRUG KUMROJ IN HET CHITWAN DISTRICT, ZUID-NEPAL

De 90 meter lange brug gaat over de Dhungre rivier te Har-nahari. Ze verbindt Kumroj, 6400 inwoners, met Bacchauli 8.200 inwoners. Het gebied was langs alle zijden omgeven door rivieren. Tijdens de moesson zijn de gemeenschappen door de wilde rivieren van elkaar afgesloten. Kumroj vormde tot dan toe dan een eiland. Zeven ton draagkracht is berekend op het gewicht van een zwaar beladen olifant.

HENDRIKS SCHOOL, PALPA DISTRICT, CENTRUM WEST-NEPAL

Bouw van een lagere school in de heuvels te Thimuri niet ver van Deurali waar de leerlingen later de middelbare school kunnen volgen. De bouw is mogelijk gemaakt door een verzustering met het Sint-Hendrikscollege (lagere school) van Deinze.

ONZE PROJECTEN

VERVOLG EVEN GRASDUINEN IN HET VERLEDEN

BIBLIOTHEEK DEURALI, PALPA DISTRICT

Deurali is een centrum voor West-Palpa. Dit scholencentrum en het regionale vormingscentrum voor landbouw hadden nood aan een bibliotheek/informatiecentrum.

ROOKVRIJE KOOKVUREN, NAWALPARSI DISTRICT, ZUID-NEPAL

De Tharu koken met open vuren in het huis. Longkanker veroorzaakt door de rook in de hut is dan ook een veelvoorkomende ziekte. Dakschouwen zijn taboe omwille van religieuze redenen. De bouw van kookvuren met een schouwuitlaat in de zijkant van de hut zorgen voor een rendabeler houtverbruik en een betere luchtkwaliteit in de hut.

WORDT VERVOLGD

DE BRICK CHILDREN SCHOOL

In september werd de laatste schijf voor de aankoop van een nieuw minibusje gestort op de rekening van de ngo Kopila Nepa, de Nepalese partner in de Brick Children School. Het totaal budget bedraagt 10 000 euro.

Vanaf dit schooljaar kunnen de kleinsten die veraf in de steenbakkerijen wonen, opgehaald worden en veilig naar school worden gebracht. De Welshe partners van de BBCSF betalen het loon van de chauffeur.

Ondertussen is er in de organisatie van de Brick Children School vanuit Duitsland een vierde pijler bijgekomen, BeChild Fund. Ze steunen een extra klasje in een ver afgelegen steenbakkerij. Door dit initiatief krijgt de Brick Children School ook aandacht in andere omliggende dorpen.

De zomerscholen zijn uitgegroeid tot een groot succes en is de Brick Children School een begrip geworden in en rond Siddhipur, Imadol, Tikathali en Lobo. Dank zij de steun van de vele sympathisanten en de samenwerking tussen de vier partners is het een succesverhaal geworden. Kopila Nepa zorgt voor de exploitatie van de school zijnde het basisonderwijs, de naaiklassen en het volwassenenonderwijs. De Welshe Brick Children Trustees financieren het onderwijsprogramma en de lonen van de leerkrachten. BeChild bekostigt een extra klasje en BBCSF neemt de infrastructuur en IT ondersteuning voor hun rekening. De totale investering van BBCSF over de periode 2012-2014 bedraagt 44 000 euro.

Met 2015 in zicht neemt onze nieuwe doelstelling alsmat duidelijker vormen aan. Tegen volgend voorjaar willen we het bestaande sanitaire blok van twee toiletten en één douchecel uitbreiden met twee toiletten en extra bergruimte. Wegens de groei van het aantal leerlingen is dit een noodzaak geworden. BBCSF streeft hiervoor naar een budget tussen de 5 à 7 000 euro.

U kan het project 'Brick by brick' blijven steunen door een bijdrage te storten op het rekeningnummer van Bikas BE32 220 078780 002 met de vermelding BBCSF of Brick by Brick. Elke storting van 40 euro geeft automatisch recht op een fiscaal attest, ook de andere stortingen worden hieraan toegevoegd.

De vrijwilligers van BBCSF en de Brick Children danken u van harte.

ONZE PROJECTEN

PROPERE TOILETTEN

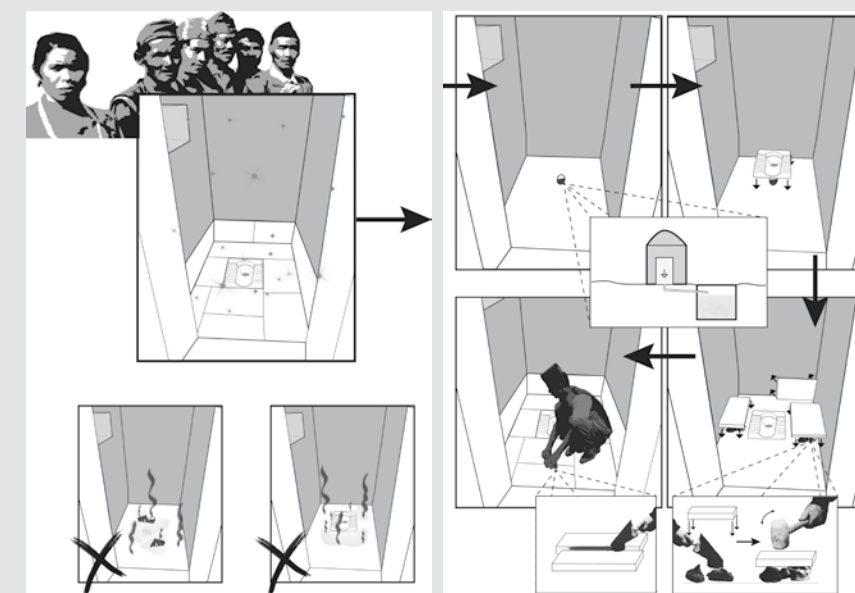
Uit het Project Chayarsaba (zie www.cultures-connect.net en vorige Bikas uitgaven) is het idee ontstaan om een handleiding te maken hoe een degelijk toilet kan gebouwd worden. Ondanks de massale ontwikkelingssteun die Nepal geniet, is deze techniek schijnbaar niet gekend. Dit is elke Nepal-toerist zeker al opgevallen. Nochtans is het zeer eenvoudig en goedkoop om aan dit probleem een oplossing te bieden, namelijk het plaatsen van een stenen vloer die eenvoudig te reinigen is en dus niet de gekende cement vloer.

Het is de bedoeling dat we met een eenvoudige handleiding een ruim doelpubliek kunnen bereiken. Gezien er zowat 60 verschillende talen zijn en niet iedereen kan lezen en schrijven, worden er enkel tekeningen gebruikt.

Twee jeugdige tekenaars, Stef Janssens en Joppe Ruts, hebben hierin een uitdaging gezien om dit op eenvoudige wijze op papier te zetten. De verdeling van de 'handleiding' kan zowel digitaal als op papier gebeuren, via scholen, allerhande ngo's, de lokale bevolking, ...

De verantwoordelijken van het toilettenproject zijn u dankbaar voor elke schenking. Elke bijdrage brengt een degelijk toilet dichterbij een gezin!

Een donatie mag ook op de rekening van BIKAS met vermelding van 'toilettenproject' op IBAN BE32 2200 7878 0002, vanaf 40 euro krijgt u een fiscaal attest.

ONZE PROJECTEN

LULANG, ONS JONGSTE PROJECT

Lulang, een dorp in het westen van Nepal, is gelegen in het Myagdi district, in de Daulagiri zone, op een heuvel ten noordwesten van Takam. Het dorp dat gemotoriseerd niet bereikbaar is, is vanuit Darbang verbonden met een ezelspad. Van Takam naar Lulang stappen door bossen en velden neemt zowat 5 uur in beslag. Lulang ligt 2000 meter boven de zeespiegel. De hoofdplaats van het Myagdi district is Beni. De dichtstbijzijnde stad is Pokhara, hoofdstad van de westelijke ontwikkelingsregio.

De mensen van Lulang leven vooral van de landbouw. Tegenwoordig zijn de meeste jonge mensen tussen 20 en 45 jaar vertrokken naar het buitenland om daar als arbeider te gaan werken. In de streek wonen veel dalits, de laagste kaste, de onaanraakbaren. Zij hebben weinig land, amper genoeg om te overleven, of ze werken als landarbeider. De laatste jaren is het extreem droog in Nepal. In Lulang is een slechte oogst een ramp voor de dalits. Doordat langdurige droogte de moessonregens voorafgaat, is de kans op aardverschuivingen heel groot in het natte seizoen. Dergelijke 'land slides' zijn niet alleen gevaarlijk voor mens en dier maar ook voor de landbouwgronden en de oogst.

De school van Lulang wordt bedreigd door aardverschuivingen. Om te voorkomen dat het gebouw verwoest wordt, willen de dorpelingen het schoolplein verhard en verstevigen. Het onderhoud van de schoolgebouwen proberen ze zoveel mogelijk voor eigen rekening te nemen, maar voor de verharding van het schoolplein vragen ze financiële steun. De werken zullen starten na het regenseizoen. De mensen van Lulang zijn zich ten volle bewust dat educatie voor de kinderen belangrijk is.

Het te restaureren gebouw bevindt zich op een hoger gelegen terrasvormig stuk land. De graafwerken zullen uitgevoerd worden in de rots van de heuvel rond het gebouw.

Bikas werkt voor dit project samen met het ontwikkelingscomité van Lulang. De bijdragen worden gestort op een rekening op naam van het ontwikkelingscomité en voor het totale bedrag moet het comité rekeningen voorleggen aan Bikas.

De betaling van het project gebeurt in schijven en er is tussendoor een controle door de meter van het project, mevrouw Lut Van Dijk of door een bestuurslid van Bikas. Bestuursleden Claude Van Collie en Stefaan De Jonckheere hebben reeds een bezoek reeds ter plaatse gebracht.

Het project van Lulang kan te allen tijden door geïnteresseerden bezocht worden. Al is de streek arm, het landschap is adembenemend en de bevolking is zeer gastvrij.

STAND VAN ZAKEN KHANDBARI

De langverwachte stroomgenerator van Meeraco is aangekomen in het Khandbari hospitaal (Shankhuwasava district in Nepal) en op zijn sokkel geplaatst in het gebouwtje dat opgetrokken werd ter beschutting. Dergelijke generators hebben veel lucht nodig ter afkoeling, vandaar de 'open' constructie.

Techniekers van EIS Marketing Ltd in Nepal, de leverancier die de aanbesteding gewonnen had, legden de laatste hand aan de elektrische bedrading en omschakelaar die de generator met het

ONZE PROJECTEN

hospitaal verbinden. Het is als een levenslijn voor het hospitaal. De generator is klaar voor zijn belangrijke taak: de levens redden van de mensen die afhangen van het continu functioneren van de elektrisch aangedreven faciliteiten in het hospitaal. Bikas dankt dr. Madan Kumar Upadhaya, hoofd van het Khandbari hospitaal en van het District Health Office, voor zijn hulp bij afwerken van dit project. Onze speciale dank gaat uit naar dr. Chhitiz Subedi, want hij was de sleutelfiguur in de communicatie doorheen dit project. Natuurlijk kon Bikas dit project enkel verwezenlijken dankzij de financiële ondersteuning van haar sponsors!

Nu deze eerste fase van het project voor het Khandbari hospitaal met succes is afgerond, kunnen we aan het vervolg de nodige aandacht schenken, namelijk het ziekenhuis equiperen met de verdere noodzakelijke medische uitrusting. Voor het operatiekwartier en voor de bevallingskamer spreken we dan van zuurstofvoorziening, een monitoringtoestel, twee operatietafels, twee couveuses en twee bevallingsbedden. Een minimum aan medische bijstand is voor de mensen van Khandbari en omgeving reeds een hele verbetering van de levenskwaliteit.

STUDENTEN CVO TSM ONTWIK- KELEN LESMAP NEPAL

In 2013 namen vier studenten van de Specifieke Lerarenopleiding in CVO TSM, Mechelen, de uitdaging aan om een lesmap voor het secundair te ontwikkelen rond Nepal. De spil van hun project was gebaseerd op het lopende project van het ezelspad nabij Beni in het Myagdi district. In september 2014 werd de lesmap voorgesteld in het Provinciehuis in Leuven ter ere van het 25-jarig bestaan van Bikas en ze is sindsdien beschikbaar op aanvraag.

"Een ezelspad promoten en daar een lesmap rond uitwerken, leek ons interessanter en uitdagender dan de andere projecten waar we mochten uit kiezen. Het was helemaal iets anders dan bijvoorbeeld bijlessen Nederlands geven of een studierichting promoten," vertelt Anne Vanderheyden ons. En dit is ook zo, een volledige lesmap uitwerken rond Nepal, een land waar velen al van gehoord hebben, enkelen al (meerdere malen) naar toe reisden, maar waar maar weinigen écht het fijne van afweten... Een hele uitdaging. Maar toch hebben ze een pareltje in elkaar gestoken.

Het lespakket zelf is gericht op leerlingen van de 2de en 3de graad secundair onderwijs en kan zowel in ASO, TSO, BSO als KSO gebruikt worden. Er zijn in totaal vijf 'werkmodules'. De eerste vier kunnen gecombineerd worden om 1 tot 4 lessen te vullen en te werken rond de thema's religie, keuken, cultuur, aardrijkskunde

en geschiedenis. Afhankelijk van het niveau van de leerlingen kan er 20-40 minuten per hoek uitgetrokken worden. Deze modules worden gebracht in verschillende vormen om de leerlingen zo veel mogelijk te stimuleren. Er wordt gebruikt gemaakt van kruiswoordraadsels, filmfragmenten, verhalen, meerkeuzevragen en een Trivial Pursuit-spel. In de hoek gewijd aan de keuken van Nepal wordt beroep gedaan op hun creativiteit en krijgen ze de opdracht om zelf een restaurantconcept in mekaar te steken.

De vijfde aparte module is een langere versie van de Trivial Pursuit en omvat alle thema's. Deze is ideaal als de leerkracht minder tijd wil/kan besteden aan dit thema, of ze kan perfect dienen om een thema-avond rond Nepal te organiseren.

Bij elke module hoort een blad voor de leerkracht, met instructies en oplossingen, een blad voor de leerlingen en de eventuele bijlagen. "Aan het begin van het pakket geven we de leerkrachten ook tips over hoe ze hun les kunnen starten en afsluiten. We geven ook dadelijk de VOETEN (nvdr: Vakoverschrijdende Eindtermen) mee, zodat zij dit in hun lessenspakket kunnen integreren," weet Tania Scheurweg ons te vertellen. Dit is meteen een handige tool, want veel leerkrachten hebben soms moeilijkheden om de integratie van de VOETEN in hun lessen te kunnen aanwijzen. Een niet onbelangrijk gegeven als er inspectie komt.

Aansluitend op het gratis lespakket sporen we de leerkrachten en scholen aan om inzamelacties te doen voor het ezelspad. Want de hoofdweg mag dan wel afgewerkt zijn, het pad naar de school moet nog verder aangelegd worden. "Elke dag nemen een 100-tal leerlingen vanuit Beni dit pad om naar school te gaan. Ik heb aan de rand gestaan en ik was met geen stokken verder te krijgen," getuigt Liesbeth Vranken, die in april 2014 naar het ezelspad in Nepal trok, om met eigen ogen vast te stellen wat de situatie was. Het leuke aan zo'n actie is dat je met je klas een trede (of meerdere treden) van die trap kan sponsoren. We vragen dan aan de lokale gemeenschap om de naam van je school in één van de treden te 'schrijven'. Voor meer informatie kan je terecht bij Peter David – david.peter@telenet.be

Liesbeth Vranken

UIT DE MEMOIRES VAN JOS GOBERT

(opgetekend door Erik Soberon)

Ter ere van Jos Gobert, de stichter van Bikas die op 16 september 2010 overleed op 90-jarige leeftijd

Soms ondernamen ook enkelingen, die sympathisant waren van Bikas, een project op zichzelf. Zo financierde D. Herfs de bouw van een lagere school in Bajokhet, wat een dermate succes was dat hij een lap grond kocht om een tweede school te bouwen. Soms ook werden initiatieven van individuen overgenomen, zoals het herbebossingsproject in Chitwan van L. Ravenstein. Er werd gestart met herbebossing door het planten van snelgroeende boomsoorten onder de controle van het instituut voor natuurwetenschappen in Rampur. Aanvankelijk werd voornamelijk gewerkt in Parsa en Harnahari en vervolgens in Sitalnagar en Sisai. In een tweede projectfase kregen de in verval geraakte plantages een face lift door onder andere de planten die in slechte staat waren te vervangen. Met een overschot aan fondsen werd een naaiatelier opgericht waar vrouwen zich zelfstandig van een extra-inkomen konden voorzien.

Er waren ook groepen enthousiastelingen in België die onder de paraplu van Bikas zelf een project ontwikkelden en financierden. Zo bouwde de groep van Gierle, geleid door Jill Vervoort, scholen in Deurali, nabij Palpa-Tansen. De keuze voor deze streek kwam er oorspronkelijk door toedoen van Gokarna Chhetri, een Nepalees die in België gestudeerd had en aandacht vroeg voor het onderwijs in zijn geboortedorp. Deze school viel daarna onder het peterschap van oude Ghurka's, Nepalezen die als militairen in het Britse leger waren ingelijfd. Enthousiast ging de groep daarna aan de slag voor de bouw van een vormingscentrum voor landbouwers en de aanplanting van fruitbomen. Het is immers wenselijk dat de plaatselijke boeren diversifiëren en niet uitsluitend van bijvoorbeeld de rijstbouw afhankelijk zijn.

Bikas adopteerde als het ware het dorp Deurali en het nabijgelegen Dhustung. Sinds het begin van de jaren negentig werd er een lagere school en een ontmoetingscentrum opgericht, een elektriciteitsinstallatie met zonnepanelen gezet, toiletten gebouwd en divers materiaal geleverd zoals: landbouwalaam, schooluniformen en verlichtingslampen.

Dankzij de elektriciteitsvoorziening hadden de Nepalezen ook na zonsopgang een sociaal leven en konden ze meer uren per dag nuttig besteden. De installatie met zonnepanelen bood het voordeel dat er geen grondstof of onderhoud voor nodig is, enkel de accu's af en toe vervangen.

Vanaf 1996 werd in het Chitwan-district gewerkt met Chaudary, de bestuurder van de lokale ngo Village Development Committee en een der eerste tharu die een hogere opleiding had genoten. De man had geniale ideeën en overal de nodige contacten. Hij schreef een vijfjarenplan uit dat voorgesteld werd aan de Belgische overheidsadministratie die bevoegd was voor ontwikkelingssamenwerking. Jammer genoeg is deze samenwerking ten einde gekomen toen hij een Australische toeriste huwde en met haar emigreerde. De romance betekende een verlies voor de tharu en Bikas.

Soms kon met weinig middelen, grote resultaten geboekt worden. Zo gebeurde het koken van de maaltijden in de Nepalese dorpen nog steeds op traditionele manier, namelijk door middel van een open vuur in het midden van de woning, dit zonder enige afvoer van de rook. Het leidde tot gezondheidsklachten aan longen en ogen, tot zelfs een hoog aantal kankergevallen. Door het invoeren van primitieve schouwen kon dit alles worden verholpen.

Het gebied van het Village Development Committee Kumroy was tijdens de moesson onbereikbaar omdat de rivieren die het gebied omsingelden te hoog kwamen te staan. Reeds tientallen jaren had de lokale bevolking vruchteloos bij de overheid om een brug gesmeekt. Elk jaar konden de dorpelingen gedurende maanden niet naar andere dorpen voor handel of waren de kinderen niet langer in staat om school te lopen. Wie ernstig ziek was, stierf want het dorp was een onbereikbaar eiland.

Bikas onderzocht of het haalbaar was om een brug te bouwen. Het zou een brug van 90 meter lengte moeten worden met een draagcapaciteit van twee ton, rekening houdend met het gewicht van de olifanten. Het plan werd getekend door een ingenieur uit Kathmandu en kreeg het prijskaartje van 50.000 euro. Bikas ontving geen subsidies van de nationale overheid en moest dit bedrag dus zelf bijeenbrengen. Salarissen voor arbeiders moesten er niet betaald worden daar de brug zou gebouwd worden door mannen uit de betreffende dorpen. Graafmateriaal was evenmin nodig, de werkers zouden enkel over schoppen beschikken.

Gedurende 14 maanden werd er hard gewerkt. De stellingen werden gebouwd uit boomstammen die door alle betrokken dorpen geleverd werden. Langzaam kroop de brug over de bedding. Het wegdek kwam 5 meter hoger dan het waterniveau van de rivier tijdens de moessonperiode zodat de brug bij uitzonderlijk noodweer toch zou standhouden. Het beton werd per 20 kg met de hand in rieten manden de ladders opgedragen. Door het enthousiasme en de ijver van de bevolking liepen er soms terzelfdertijd 200 man over en weer op de werf. Iedereen kwam aandraven met zand, stenen of cement. Voor een brug van 4 m breed en 90 m lang zijn immers heel wat kubieke meter beton nodig. Het resultaat was al het zware labeur waard. Op 17 april 1998 werd de brug van Harnahari officieel geopend. Nu waren zelfs overheidsdignitarissen en de nationale televisie aanwezig. Peter David, die als vice-voorzitter van Bikas, een speech in het Nepalees gaf, kreeg een luid applaus waarna een verdiend feest kon van start gaan. De mensen zouden nooit meer geïsoleerd raken tijdens de moesson. Ze voelden dit aan als een waarachtige bevrijding.

(wordt vervolgd)

HEVIGE SNEEUWVAL EISTE TIENTALLEN SLACHTOFFERS

Een onverwachte sneeuwstorm aan de Nepalese kant van het Himalayagebergte kostte in oktober aan zeker 41 bergbeklimmers het leven. Bij hevige sneeuwval in het Annapurna berggebied kwamen 20 Nepalezen en 21 buitenlanders om. Honderden alpinisten konden worden gered. Het was de grootste reddingsoperatie in de Nepalese geschiedenis. Nepal is vooral tijdens de maanden september en oktober een populair land voor trekkers en bergbeklimmers omdat de weersomstandigheden dan normaal gezien goed zijn.

NEPAL STRENGER VOOR DE BERGBEKLIMMERS

De Nepalese regering heeft maatregelen aangekondigd om drama's zoals hierboven beschreven te voorkomen. Zo moet de registratie van de bergbeklimmers en de informatie over de weersomstandigheden worden verbeterd. Ook moet er in de toekomst altijd een ervaren gids mee. Iedereen moet voortaan gps-apparatuur bij zich hebben, zodat vermisten sneller kunnen worden opgespoord. Registratie voor aanvang en na afloop van de trektocht wordt verplicht. Ook moeten de klimmers gedurende de tocht worden geïnformeerd als de weersomstandigheden veranderen.

De Annapurna trektocht is heel populair bij bergbeklimmers over de hele wereld. De 241 km lange wandeling rond de berg Annapurna duurt ongeveer drie weken en staat bekend als de beste langeafstandstrektocht ter wereld. De Annapurna is 8091 meter hoog en de deelnemers aan de trektocht klimmen tot ruim 5000 meter.

KIES CHRISTELIJKE LANDEN

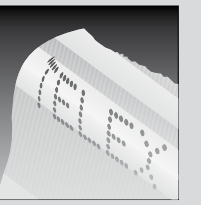
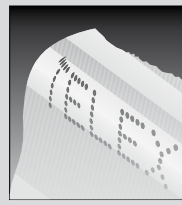
Dit advies krijgen Nepalezen met emigratieplannen. Minister van arbeid en tewerkstelling, Tek Bahadur Gurung, heeft zelfs een speciaal programma opgezet om arbeidsmigranten te informeren en te behoeden voor geweld en uitbuiting. Vooral in Arabische landen lopen Nepalese migranten hoge risico's. Berichten over psychische en fysieke mishandeling, vooral van vrouwen, zijn geen zeldzaamheid. Daarom wil de minister Europa en Amerika promoten als betere en veiliger bestemmingen. De top vijf van landen die door Nepalese arbeidsmigranten worden gekozen, bestaat uit Malesië, Saoedi-Arabië, Qatar, Verenigde Emiraten en Koeweit. Naar schatting twee miljoen Nepalezen werken in het buitenland om hun families te onderhouden, waarvan de meesten in de bouw, de gezondheidszorg en in huishoudelijke dienstverlening. Nog geen procent werkt in het Westen en dat zijn dan meestal artsen en ingenieurs die hun studies in het Westen hebben afgemaakt.

In Qatar werken zowat 70 000 Nepalezen waarvan 10 000 in de hoofdstad Doha. Naar schatting komen er jaarlijks 200 Nepalezen om het leven, velen 'in het niets'. In augustus verdwenen twee Nepalese activisten die onderzoek deden naar de situatie van hun

landgenoten in Qatar. De twee zochten informatie over werknemers die betrokken zijn bij de omstreken stadionbouw voor het WK voetbal 2022.

Eén van de belangrijkste oorzaken van de problemen zijn volgens de mensenrechtenorganisaties het zogenaamde Kafala systeem dat op het Arabische schiereiland wordt toegepast. Dat houdt in dat arbeidsmigranten door een Saoedische burger moeten worden uitgenodigd en zo ook onder zijn verantwoordelijkheid vallen. Het systeem wordt met slavernij vergeleken. Mishandeling, inname van paspoorten, straffen, seksueel geweld, uitbuiting... zijn schering en inslag. Volgens de Nepalese ambassade in Riyad zitten rond 80.000 landgenoten vast in dergelijke slechte omstandigheden.

Volgens een woordvoerder van het Nepalese ministerie van arbeid heeft de kwestie ernstige sociale en religieuze gevolgen. "Wij werken al eeuwen met christenen en zij hebben ons verwelkomd. Nepalezen van allerlei religieuze achtergronden die in Europa werken, hebben geen problemen. In tegenstelling daarmee krijgen we gemiddeld dagelijks een lijk uit de islamitische landen met landgenoten die zijn overleden als gevolg van marteling of slechte arbeidsomstandigheden."

25 JAAR BIKAS IN WIJNEGEM

Bikas, afdeling Wijnegem, organiseert een plaatselijk Bikasdag voor het begin van de zomer. De definitieve planning volgt nog maar we kunnen alvast het volgende meegeven.

- Tentoonstelling van een selectie van de foto's '25 JAAR BIKAS IN 25 PROJECTEN' en foto's van het project Brick by Brick
- De voorstelling van het scholenproject in zijn definitieve vorm en van het Ezelspad
- De projectie met Nederlandstalige ondertiteling van de film 'Manaslu' van Jean-Luc Fohal
- Ter afsluiting een kleine receptie

ZONDAG 7 JUNI vanaf 14 uur in het gemeenschapscen-
trum GC 't Gasthuis, Turnhoutsebaan 199 in Wijnegem

DHANYABAD... BEDANKT

Het stadsbestuur en GROS Deinze hebben 900 euro overmaakt aan de BBCSF.

Het gemeentebestuur en GROS Wijnegem schenken 4077 euro aan de projecten van BIKAS en nog eens 860 euro voor de werking van Bikas Wijnegem.

GADHIMAI FESTIVAL KOST HALF MILJOEN DIEREN DE KOP

In Bara, een Nepalees dorpje vlak aan de grens met India, start in november het Gadhimai festival, genoemd naar de gelijknamige godin. Om de vijf jaar is Bara het decor van zinloos bloedvergieten door vijf miljoen bezoekers die vele kilometers afleggen om kunnen deel te nemen aan het festival. Het festival begint om zo te zeggen nog onschuldig met het offeren van twee ratten, twee duiven, een varken, een lam en een haan. Maar daarna slachten de bezoekers duizenden buffels, geiten en vogels in de veronderstelling dat godin Gadhimai hen zal belonen met voorspoed en met bescherming tegen het kwaad. Het onthoofden van de dieren gaat in het wilde weg en vaak zonder dat het in één keer lukt. De dieren zouden hun dood daardoor bewust meemaken. Na het slachten worden de dieren niet opgegeten. Velen zijn tegen deze vorm van zinloos geweld tegen dieren en hopen dat het festival wordt afgeschaft. Door middel van een petitie willen zij de Nepalese regering hiertoe bewegen. Het hooggerechtshof van India heeft recentelijk bepaald dat offerdieren niet meer illegaal over de grens naar Nepal gebracht mogen worden. Dit jaar begon het festival op 28 november.

GEEN PAPIEREN MEER VOOR TIBETAANSE VLUCHTELINGEN

De Chinese overheid zet de Nepalese regering onder druk om geen reisdocumenten meer te verstrekken aan Tibetaanse vluchtelingen die via Nepal naar India willen reizen. In Dharamsala – wat in het Hindi letterlijk 'rusthuis' betekent – in het district Kangra in het noorden van India, heeft de dalai lama een toevluchtsoord gevonden tussen enkele duizenden Tibetaanse ballingen. De Nepalese regering heeft ondertussen beslist om niet langer identiteitskaarten aan Tibetaanse vluchtelingen te verschaffen. Momenteel zijn er ongeveer twintigduizend Tibetanen in het land. Volgens anonieme bronnen oefent de Chinese overheid veel druk uit op de Nepalese regering om te stoppen met het verstrekken van documenten. Volgens Peking zijn de Tibetanen geen politieke vluchtelingen omdat er in Tibet geen religieuze of etnische onderdrukking zou zijn. Verschillende mensenrechtenactivisten zeggen dat de kwestie zuiver economisch is en dat Kathmandu India en China niet wil irriteren nu deze landen elkaar gevonden hebben op handelsgebied.

MEER DAN 20 DODEN BIJ BUSONGEVAL

Maandag 6 oktober raakte, tijdens een rit over een berg in het westen van Nepal, een bus van de weg en stortte in een 250 meter diepe ravijn. Zeker 28 mensen werden daarbij gedood en 45 anderen gewond. De bus was op weg van het Doti district naar het Dhanga district. Volgens de politie was de bus overladen. De meeste inzittenden waren op de terugweg van het Dashain festival. Door een tekort aan ambulances verliet de reddingsoperatie moeizaam. Tijdens het festivalseizoen gebeuren wel vaker ongevallen want duizenden Nepalezen willen dan terug naar huis. De ongevallen zijn te wijten aan overladen bussen, de slechte toestand waarin die verkeren, slechte wegen en roekeloos rijgedrag.

NEPALESE ATLETEN VERMIST OP ASIAN GAMES

Drie Nepalese atleten op de Asian Games in Incheon, Zuid-Korea, in september ll. zijn vermist, dat maakte de organisatie bekend. Waarschijnlijk zijn ze er op uit getrokken op zoek naar illegaal werk. Een dag later bleken nog twee atleten verdwenen. Het is niet de eerste keer dat Nepal

met een dergelijke zaak te maken heeft. In 2002 kozen maar liefst achttien atleten het hazenpad tijdens de Asian Games, die toen ook in Zuid-Korea gehouden werden.

NIEUWE LUCHTVAARTMAATSCHAPPIJ

Sinds 28 oktober is een nieuwe luchtvaartmaatschappij actief in Nepal, Himalaya Airlines, een initiatief van het Chinese Tibet Airlines, in samenwerking met een Nepalees consortium van bedrijven, waaronder het lokale Yeti Airlines International. De Nepalese bedrijven, verenigd in Himalaya Aviation Investment Co., krijgen een aandeel van 51 procent. De rest van de aandelen is in handen van Tibet Airlines. De maatschappij gaat het eerste jaar vliegen met drie geleasede Airbussen type A320. Na twee jaar moeten er dat vijf worden en na vijf jaar moet de vloot uitgegroeid zijn tot vijftien. De eerste route waarop Himalaya Airlines gaat vliegen, is Kathmandu-Lhasa. Later volgt een lijndienst naar het eveneens in China gelegen Chengdu. Ook vluchten met bestemming andere landen staan op de planning, waaronder New Delhi in India. Op langere termijn worden langafstandsvluchten vanuit Nepal niet uitgesloten.

NOG EEN DODELIJK BUSONGEVAL

Op 1 november kostte een busongeval het leven aan minstens negen mensen onder wie een Russische vrouw. Acht mensen stierven ter plaatse. Een ander slachtoffer bezweek in het ziekenhuis. Er vielen ook zeker dertig gewonden. Het ongeval met twee bussen gebeurde op een snelweg

in Hetauda, zo'n 130 km ten zuiden van Kathmandu..

STEEDS MEER TOERISTEN IN LHASA

In augustus werd de spoorlijn Lhasa-Shigatse geopend met in het vooruitzicht een verdere uitbreiding naar Nepal. Van deze spoorlijn wordt verwacht dat ze het vervoer en de handel met Nepal zal bevorderen. Nepal grenst aan de zuidwestelijke Tibetaanse autonome regio en is een nauwe handelspartner van China. Een steeds groter wordend aandeel van de groeiende handel tussen de twee landen wordt geleverd via Tibet. De Nepalese overheid hoopt dat een spoorlijn Chinese toeristen zal aanmoedigen om na Tibet ook een bezoek te brengen aan Nepal. Nepal ontvangt bijna één miljoen toeristen per jaar, uit India en op de tweede plaats China. Lhasa, de historische hoofdstad van Tibet, ontving vorig jaar bijna acht miljoen toeristen.

WERELDRECORD HOOGSTE GAMESESSIE GEBROKEN

De nieuwste game van Ubisoft, Far Cry 4, speelt zich af in Kyrat, een fictieve regio in de Himalaya. Als promotiestunt had Ubisoft een wedstrijd uitgeschreven waarbij de winnaar naar Nepal mocht. Er werd meteen ook een wereldrecordpoging aan gekoppeld: de hoogste gamesessie ter wereld. Een gamer werd naar de Kala Patthar-berg gebracht, op 5,6 km hoogte. Hier stond Far Cry 4 klaar om gespeeld te worden in een ijzige omgeving van zowat min acht graden bij rukwinden tot 40 km per uur.

NEPAL - TIBET - BHUTAN - SIKKIM

**ANG TSHERING SHERPA
EN JO LOGGHE
25 JAAR ERVARING !**

- ⇒ Trekking
- ⇒ Expedities
- ⇒ Culturele Rondreizen
- ⇒ Rafting
- ⇒ Safari
- ⇒ Hotelreservatie
- ⇒ Vliegtuigboekingen

**P.O. Box 3022
Bhagawan Bahal - Thamel
Kathmandu
NEPAL**

Tel: 00977.1.4424249 - 4426947
Fax: 00977.1.4411878 - 4420604
E-mail: asianadv@mos.com.np
Web: www.asian-trekking.com

- Begeleide rondreizen vanaf 2 deelnemers
- Meer dan 90 trekkingen op vaste data
- 13 Tibet programma's met trekkingen, rondreizen, mountain bike tour
- Tibet reizen op vaste data, ook Mt Kailash
- Bhutan tijdens de Tsechu Festivals

▷▷▷ **UW reis voor U op MAAT**

INFO: JO SHERPA-LOGGHE p/a Hans Logghe, Astridlaan 39, 8310 Brugge-Assebroek

Tel / Fax: 050-354449

e-mail ast.np.b@scarlet.be

OP ZOEK NAAR CULTUUR IN DE NATUUR

EEUWIG LEVENDE TEKENS

In heel wat volkseigen borduurwerk, op oud aardewerk, houtsnijwerk op bruidskisten en wiegen tref je nagenoeg over heel Europa symbolische tekens aan...én met overal dezelfde betekenis. Het zijn meestal zeer eenvoudige lijnen die de essentie van het idee uitdrukken. Een klein voorbeeldje is de staf van Sinterklaas, de spiraal, het symbool van het leven. Zoals ook de slingers in de kerstboom een spiraal van geboorte tot dood symboliseren. Zon, boom en leven zijn blijkbaar de oudste begrippen die als figuratief symbool gebruikt worden. Tijdens deze wandeling staan we even stil bij die eeuwenoude tekens die nog steeds onbewust ons leven bepalen, zoals onder andere de swastika, een teken van geluk in grote delen van de wereld ondermeer in Nepal, maar dat als 'hakenkruis' door toedoen van nazi Duitsland als een symbool van 'dood en vernieling' de geschiedenis is ingegaan.

ZONDAG 7 DECEMBER OM 14 UUR.

Vertrek op de parking van administratief-cultureel centrum 't Getouw, Molenhoekstraat 2 in Mol

Volgende wandeling zondag 22 maart 'EIEREN VOOR PASEN', vertrek om 14 uur, vertrekplaats wordt meegedeeld in het volgende tijdschrift.

Deze wandelingen zijn ten voordele van Bikas met als gids van dienst Irène Van Driessche, bestuurslid van Bikas.

ALERTNATIEVE GESCHENKENBEURS GIERLE

Op deze beurs vind je geschenkartikelen aangeboden door organisaties met een goed doel. Ook Bikas is vertegenwoordigd. Je kan er ook terecht voor een hapje en een drankje. Op zondagmiddag kan je tot 14 uur aanschuiven voor een warme maaltijd.

ZATERDAG 13 DECEMBER VANAF 13 UUR en

ZONDAG 14 DECEMBER VANAF 10 UUR

in de parochiezaal Sint-Jan, Deneffstraat in Gierle

WERELDWINKELBEURS WUUSTWEZEL

Bikas is vertegenwoordigd op de Wereldwinkelbeurs in Wuustwezel door de mensen achter het Project Chayarsaba (lees elders in het tijdschrift het artikel 'Propere toiletten'). Om dit doel te ondersteunen worden o.a. ook gebedsvlaggetjes verkocht.

25 vlaggetjes aan een koordje voor de prijs van:

- afmeting 13cmx15cm: 3euro per rolletje, 13 euro per pakje van 5 rolletjes
- afmeting 19cmx20cm: 5 euro per rolletje, 22 euro per pakje van 5 rolletjes

ZATERDAG 6 DECEMBER VAN 10 TOT 21 UUR en

ZONDAG 7 DECEMBER VAN 10 TOT 17 UUR

in zaal De Ark, Achter 'd Hoven 63 2990

HET BIKAS TIJDSCHRIFT IN KLEUR???

Dat kan als u over een e-mail adres beschikt.

Stuur uw e-mail adres naar de redactie via ivd_cataogh@yahoo.com - met de vermelding 'Bikas tijdschrift digitaal'. Uiteraard kan u ook de papieren Bikas blijven ontvangen, vermeld dan 'Bikas tijdschrift digitaal en per post'.

GIFTEN

Voor een gift van 10 euro per jaar ontvangt u ons trimestrieel tijdschrift (zwart-wit) per post en/ of online in kleur. Vanaf een gift van 40 euro ontvangt u een fiscaal attest. U kan ons steunen op het nummer BE32 2200 7878 0002 op naam van Bikas vzw.

BIKAS

FOCUS OP NEPAL

colofon

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING IN NEPAL

'BIKAS' ASSOCIATION VZW

Vol.25, n°4 - oktober / november / december 2014 – Afgiftekantoor: 2600 Berchem 1-2 Afd. - Erkenning : P206908

Steun: 10 EURO op rekening BE32 2200 7878 0002 op naam van Bikas Association vzw. (fiscaal attest voor giften vanaf 40 EURO)

Verantwoordelijke uitgever & secretariaat: Mariëtte Ballegeer, Van Dornestraat 144, 2100 Deurne, België (alle briefwisseling op dit adres) tel. 03 324 1326 - info@bikas.be - www.bikas.be - Ookeen franstalige Bikas is verkrijgbaar, vraag informatie op het secretariaat - Opmaak en druk: www.dewrikker.be